

**ВПРОВАДЖЕННЯ НПП – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР ПІДВИЩЕННЯ
ЯКОСТІ І БЕЗПЕЧНОСТІ МЕДУ**

П'ясківський В. М., к. с.-г. н., доцент, **Вербельчук Т. В.**, к. с.-г. н., доцент,
Вербельчук С. П., к. с.-г. н., доцент,

*Кафедра технологій виробництва продукції тваринництва
Кафедра технологій переробки та якості продукції тваринництва
Житомирський національний агроекологічний університет,
м. Житомир, Україна*

(Payskovskiy_VM@ukr.net, ver-ba555@ukr.net, verba5551@ukr.net)

Україна є на провідних позиціях в Європі та світі з виробництва меду. Вона займає перше та третє місце, відповідно [2, 3, 5]. Перед бджільництвом України стоїть ряд невідкладних проблем. Сучасну небезпеку складають засоби захисту рослин, антибіотики, ГМО, неонікотиноїди, мікотоксини, радіонукліди, фальсифікована продукція [2].

До 2019 року у виробництві меду необхідно скоординувати зусилля по приведенню нормативної бази до рівня вимог стандартів ЄС. Галузь потребує державницького підходу у вирішенні комплексу проблем, виділеного нам перехідного періоду на імплементацію законодавства [1, 5].

Об'єктом досліджень є сучасний стан бджільництва та загрози що постають перед галуззю. Для їх подолання, пропонуємо використання у виробничому процесі чіткого контролю технологічних операцій, через застосування НПП – «належна пасічницька практика» [3 4].

Правила ведення сільськогосподарського виробництва в ЄС виконує «Кодекс належних сільськогосподарських практик» (WoodAgriculturalPractice, WAP). У пасічників країн ЄС успішно функціонує «Належна пасічницька практика» (НПП) (WoodBeekeepingPractice – WBP) націлена на вимоги стандартів ЄС виробничої діяльності [4].

В ЄС НПП розроблена згідно вимог Кодексу Аліментаріуса. Прийнята вона і в Україні, але розкриттям цієї доктрини, її поширення та імплементація у виробничий та життєвий простір бджолярів ще майже не займались. Практично відсутнє інформаційно-просвітницьке забезпечення, державний контроль та допомога.

Належна пасічницька практика визначає систему безпеки при виробництві продуктів галузі. Це виробничі, ветеринарно-санітарні та гігієнічні правила, вимоги та процедури яких повинні притримуватись пасічники. Це забезпечить якість та безпеку продукції, яка виробляється, переробляється та реалізовується споживачам [2, 3].

«НПП» націлена на попередження та виявлення широкого спектру загроз фізичних, мікробіологічних, хімічних, інших забруднювачів, шляхів запобігання попадання їх в продукти бджільництва при переробці, зберіганні, транспортуванні чи реалізації [3, 4].

Застосування НПП дозволяє контролювати мед на всьому технологічному ланцюгу: від «чистоти» ґрунту та квітки – до столу споживача. Завжди можна

прослідкувати на яких етапах процесу руху меду відбулося погіршення якості, забруднення.

Виробник, працюючий в системі «НПП» (WBP) повинен чітко дотримуватись послідовності та правил використання технологій утримання бджіл, виробництва продукції, переробки, зберігання тощо. Дотримання системи – не такий вже і складний процес. Це відомі методи бджоловедення, проте вони вимагають чітких операцій технології та їх документування. Пасічник ретельно та постійно, у відповідних контрольних картах, фіксує власні направлені дії на запобігання забрудненню продуктів бджільництва. Це і є запорука успіху дотримання безпечності та якості продукції для внутрішнього ринку та ринку ЄС [2, 3, 4].

Грунтується «НПП» на високому рівні довіри та самоконтролі виробника, постійному контролю якості, що забезпечується документуванням. Переробники та торгівля теж здатна суттєво знизити витрати на контроль та дослідження меду, використавши документацію виробників [3, 4].

Застосування в Україні НПП (WBP), як апробованої, ефективної моделі контролю продукції країн Євросоюзу, дозволить підвищити безпеку і якість продукції до вимог країн ЄС та для внутрішнього ринку. Вона ґрунтується на високому рівні довіри та самоконтролі виробника.

Список літератури.

1. Лапа В. Голова Держпродспоживслужба (інтерв'ю) //Пасічник. – 2017. – № 12. – С. 10–11.
2. Пясковский В. М. Шаги к органическому пчеловодству на Житомирщине / Пясковский В. М., Вербельчук Т. В., Кривой М. Н., Вербельчук С. П. // Мат. II Межд. науч. практ. конфер.(3-4 марта 2015 г.) «Биотехнологические аспекты развития современного пчеловодства» /. – Киров: НИИСХ Северо – Востока. – 2015. – С. 138–142.
3. П'ясківський В. М. Починаємо рухатись, щоб не наздоганяти ...до вимог (до вимог ЄС та впровадження «належної пасічницької практики») / В.М. П'ясківський // Український пасічник. – 2016. – № 2. – С. 32–35.
4. Руденко Е. Пчеловодство: просто и понятно. Руководство по надлежащей пчеловодческой практике (GBP – GoodBeekeepingPractice) / Е.В. Руденко. – Х., 2015. – 75 с.
5. Трохимцева О. Виробництво та експорт меду / О. Трохимцева // Пасічник. – 2017. – № 2. – С. 4.